

UCHWAŁA NR III/16/14
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 29 grudnia 2014 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z 2013 r. poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z 2012 r. poz. 405, z 2013 r. poz. 1563, z 2014 r. poz. 822, poz. 1188) oraz art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z 2011 r. Nr 117, poz. 678) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwalić Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązują gminy do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz innych uzależnień. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który został zatwierdzony przez komisje stałe Rady Gminy oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszółek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2015 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ma na celu oszacowanie stanu problemów alkoholowych występujących na terenie gminy, związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie istniejącej bazy zasobów i możliwości do podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia problemów alkoholowych i ich skutków.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane ze środków stanowiących dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawodawca nazywa środkami dodatkowymi i które nie mogą być przeznaczone na inne cele. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach Gminnego Programu są zadania określone w ustawie oraz założenia i priorytety przyjęte i zaakceptowane przez Radę Ministrów w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 - 2015, opracowanym na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu, kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zagadnienia z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań. Ponadto reguluje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych, określa zasady kontroli obrotu tymi napojami, wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego.

Ustawa wymienia sześć podstawowych zadań, według skali ważności, które powinny być realizowane w ramach uchwalanego corocznie przez Radę Gminy programu:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zasad sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku ich nie przestrzegania.

- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii działania z tego zakresu realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z art.10 ust. 1 należy do zadań własnych gminy. Zadania powyższe są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i środków przeznaczonych na realizację programów zdrowotnych.

Na podstawie w/w ustawy został opracowany Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016, który szczegółowo określa zadania dla gmin w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przez osoby i instytucje, których działania skierowane są na zwalczanie patologii w lokalnej społeczności.

Środki przeznaczone na realizowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewidywane wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów na 2015 r. wyniosą 77 232,00 zł.

Diagnoza problemów

I. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu i używania narkotyków.

1. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem nie tylko osoby pijące, ale właściwie wszystkich mieszkańców, wśród których osoby te egzystują. Do najważniejszych problemów alkoholowych, które mają charakter powszechny, ale dotyczą też naszej gminy należą:
 - uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących,
 - nadumieralność we wczesnym wieku ze względu na zatrucia śmiertelne, wypadki komunikacyjne, samobójstwa, utrudnienie procesu diagnozowania chorób,
 - zaburzenia rozwoju psychofizycznego i edukacyjnego pijącej młodzieży,
 - szkody występujące u członków rodzin alkoholowych takie jak: zaburzenia emocjonalne spowodowane stresem, demoralizacja, ubóstwo, obniżenie szans na osiągnięcie powodzenia zawodowego,
 - dezorganizacja środowiska pracy przejawiająca się absencją, wypadkami, obniżeniem wydajności pracy, wzrastającym uzależnieniem wśród osób bezrobotnych,
 - naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, do których należą: przestępstwa, przemoc w rodzinie, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, zaburzenia zachowań w miejscach publicznych, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
 - niekorzystne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych,
 - spożywanie alkoholu przez młodzież.
2. Narkotyki i narkomania są problemem społecznym, który stanowi wyzwanie dla społeczności lokalnych. Duże rozpowszechnienie środków psychotropowych ma swoje wielowymiarowe przyczyny, a szkody z tym związane obserwowane są jako znaczne utrudnienie życia społecznego. Stąd słuszny wydaje się postulat, aby działania zapobiegające miały charakter interdyscyplinarny i długofalowy. Głównym celem działań profilaktycznych jest uświadomienie zagrożenia i skutków zdrowotnych wynikających z używania narkotyków. Na terenie gminy Bukowiec nie prowadzono dotychczas badań dotyczących zjawiska narkomanii, nie posiadamy więc informacji na temat ilości osób, które zetknęły się z tym problemem. Nie zwalnia to nas jednak z obowiązku podejmowania działań zapobiegawczych i informacyjnych dotyczących tej problematyki. Dostępność tych środków jest powszechna. Szczególną uwagę należy zwrócić na młodzież gimnazjalną, która znajduje się w szczególnie trudnym okresie swojego rozwoju. Poziom wiedzy z zakresu uzależnień od narkotyków i środków psychotropowych jest jednak niezbyt duży i pochodzi on głównie z mediów. Dlatego też ważne wydaje się opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii. Niezbędne jest również zorganizowanie stałego systemu wymiany informacji pomiędzy osobami odpowiedzialnymi za realizację programu, a szkołami na terenie gminy z wykorzystaniem specjalistów w tej dziedzinie zatrudnionych w punktach konsultacyjnych. Umożliwienie systematycznego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób, które z racji wykonywanej pracy zaangażowane są w ten problem stanowi ważny warunek efektywnych działań profilaktycznych i ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych. Głównymi działaniami, które są niezbędne na terenie naszej gminy jest wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjum w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.

II. Charakterystyka sytuacji w gminie Bukowiec.

1. Gmina Bukowiec położona jest w północnej części województwa kujawsko pomorskiego, w powiecie świeckim. Graniczy z pięcioma gminami: Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świecie, Świekatowo. Zajmuje powierzchnię 11 100 ha, co stanowi 7,5% powierzchni powiatu świeckiego oraz 0,62% ogólnej powierzchni województwa. Gmina ma charakter typowo rolniczy. Działalność gospodarczą inną niż rolnicza prowadzą 163 podmioty, głównie w zakresie usług transportowych, budowlanych oraz handlowych. Liczba mieszkańców gminy wynosi 5 159 osób. W gminie znajduje się 16 miejscowości, wchodzących w skład 13 sołectw.
2. W gminie Bukowiec znajduje się 6 miejscowości, w których działały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Likwidacja tych zakładów pracy spowodowała, że większość byłych pracowników stała się osobami bezrobotnymi. Część z nich nabyła uprawnienia do świadczeń przedemerytalnych, jednak pozostali są obecnie osobami bezrobotnymi bez prawa do zasiłków. Są to osoby, które posiadają głównie podstawowe wykształcenie co powoduje znaczne trudności w znalezieniu pracy. Sytuację pogłębia dodatkowo fakt znacznych odległości od najbliższych miast, gdzie ewentualnie można by otrzymać pracę. Sytuacja ekonomiczna kraju spowodowała, że trudności materialne dotknęły również rolników posiadających w większości małe lub średnie gospodarstwa rolne. Dochody uzyskiwane z tych gospodarstw nie zabezpieczają w pełni potrzeb rodzin w nich pracujących. Znaczna część członków tych rodzin stała się również osobami bezrobotnymi. Obecnie na terenie gminy jest zarejestrowanych 260 osób bezrobotnych, w tym 162 kobiety. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadają 24 osoby. Natomiast bez prawa do zasiłku pozostaje 236 osób.
3. Trudna sytuacja materialna rodzin ma również wpływ na problemy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb dzieci, w tym potrzeb edukacyjnych i kulturalnych. Koszty związane z kształceniem się dzieci w szkołach ponadgimnazjalnych oraz koszty ich pobytu w internatach często przewyższają możliwości finansowe rodziny. Wpływa to na ograniczenie możliwości i aspiracji dzieci oraz zredukowanie potrzeb w tym zakresie. Znaczne odległości od okolicznych miast powodują, że dzieci rzadko wyjeżdżają do kina czy teatru.
4. Według badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w Polsce żyje około 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu. Stanowi to 2% populacji. W placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych jest 150 tys. osób. Z badań przeprowadzonych na zlecenie PARPA w Warszawie wynika, że 16% dorosłej populacji Polaków przekracza próg nadużywania alkoholu. Największy wzrost w tym zakresie odnotowano wśród młodych kobiet w grupie wiekowej 18-29 lat. Co dziesiąta kobieta w tej grupie (10,2%) pije w sposób ryzykowny. W populacji mężczyzn najbardziej wzrosła grupa ryzykownie pijących 50-latków (wzrost o 50%). Wysoki wskaźnik wzrostu ryzykownie pijących wśród mężczyzn odnotowano wśród osób bezrobotnych – wzrost o 48%.
5. Trudna sytuacja materialna i nieumiejętność odnalezienia się w nowej rzeczywistości powoduje zwiększenie ilości osób sięgających po alkohol również na terenie naszej gminy. Skutki choroby alkoholowej dotyczą głównie dzieci ponieważ powodują nieprawidłowości w funkcjonowaniu życia rodzinnego, przemoc i agresję w stosunkach międzyludzkich.
Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu korzysta obecnie 216 rodzin, z czego 35 to rodziny z problemem alkoholowym.

Pomoc tym rodzinom udzielana jest głównie w formie rzeczowej i pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych. Większość osób kierowana jest do działających na terenie gminy punktów konsultacyjnych w celu udzielenia profesjonalnej pomocy w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie. Z osobami tymi podpisywane są też kontrakty socjalne zobowiązujące w zamian za udzieloną pomoc do podjęcia określonych działań wskazanych przez pracowników socjalnych.

Na podstawie danych z Komisariatu Policji w Bukowcu dotyczących liczby przypadków naruszania porządku publicznego i stosowania przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu odnotowano w 2013 r:

- ilość interwencji publicznych – 150,
- ilość interwencji domowych – 78,
- ilość osób odwiezionych do izby wytrzeźwień – 3,
- ilość przypadków przemocy w rodzinie – 4,
- ilość zatrzymanych osób nieletnich pod wpływem alkoholu - 0

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 6 wniosków o przeprowadzenie rozmów interwencyjnych i skierowanie na leczenie.

6. Brak spójności w wychowaniu dzieci i młodzieży pomiędzy szkołą, a domem rodzinnym oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów powoduje wzrost agresji i przemocy zarówno w szkołach jak i w środowiskach lokalnych. Brak właściwej opieki oraz nierozwiązane problemy emocjonalne szczególnie wieku dojrzewania powodują, że młodzież zaczyna sięgać po alkohol i narkotyki.

Z badań przeprowadzonych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w ciągu ostatnich kilku lat w Polsce zwiększyła się ilość wypijanego alkoholu przez dzieci i młodzież. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo, na drugim miejscu znajduje się wino, na trzecim wódka. Po alkohol sięgają zarówno chłopcy jak i dziewczęta, a różnice w spożywaniu wynikające z różnicy płci są stosunkowo niewielkie. Spożywanie alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród nastolatków. Około 30% nastolatków przyznaje się do regularnego spożywania alkoholu. W gminie Bukowiec nie były prowadzone dotychczas żadne badania dotyczące poziomu agresji wśród uczniów i spożywania alkoholu.

Jednak są to problemy na tyle ważne i powszechne w naszym kraju, że należy na nie zwrócić uwagę i w miarę możliwości im przeciwdziałać.

7. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży ustalony przez Radę Gminy w Bukowcu wynosi 20. Ustalony limit nie obejmuje sprzedaży piwa. Rada Gminy ustaliła też limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w liczbie 5 punktów.

W 2013 roku w gminie Bukowiec wartość sprzedanego alkoholu wyniosła 3 090 537,78 zł.

